

Решение № 10149

Номер 10149

Година 19.10.2020

Град Мадан

Районен Съд - Мадан

На 24.09

Година 2020

В публично заседание в следния състав:

Председател:

Секретар:

Прокурор:

като разгледа докладваното от Зоя Шопова

Гражданско I инстанция дело

номер

20205430100050

по описа за

2020

година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Ищецът „З.А.С. НА В.Е.“ - гр. София е предявил искове по чл.422, ал.1 във вр. с чл.415, ал.1, т.1 ГПК да се признае за установено, че съществуват вземанията му спрямо С.С.Б. за: **399,05 лв.** главница; **65,68 лв.** договорна лихва за периода 09.06.2017 г. – 01.06.2018 г.; и обезщетение за забава в размер на **50,12 лв.** за периода 09.06.2017 г. до подаване на заявлението на 09.12.2019 г., законната лихва върху главницата от подаване на заявлението на 09.12.2019 г. до окончателно плащане, за които суми е издадена в полза на ищеца заповед за изпълнение по чл.410 ГПК по ч.гр.д. № 417/2019 г. на РС-Мадан. Ищецът моли и за присъждане на разноските.

Ищецът твърди, че след поредица от цесии е придобил вземания срещу ответницата, произтичащи от договор за потребителски кредит № 594808648/05.04.2017 г., сключен между „Провидент Файненшъл България“ ООД и С.С.Б., ведно с всички привилегии, обезпечения и принадлежности, включително всички лихви, такси, комисионни и други разноски.

Поддържа се, че цедентът по всяка една от цесиите е упълномощил надлежно съответния цесионер да уведоми всички длъжници за извършеното прехвърляне на вземанията им.

Относно договора за кредит от 05.04.2017 г. се твърди, че

кредитодателят предоставя Ч. свой кредитен консултант 450 лв. в брой по местоживеенето на Б., което тя потвърждава с подписването на договора за кредит. Тези 450 лв. се олихвяват с лихва, чийто месечен размер е фиксиран за целия срок на договора и която се начислява от датата на отпускане на кредита. Тук страните са се съгласили договорната лихва за срока на договора да бъде в размер на 88,76 лв. Общата стойност на усвоената главница и договорната лихва по кредита е в размер на 538,76 лв., които се заплащат на 60 броя равни седмични погасителни вноски, всяка в размер на 8,98 лв. Първата погасителна вноска е платима на 14.04.2017 г., а последната погасителна вноска е с падеж 01.06.2018 г.

Ищецът твърди още, че с подписването на договора Б. е дала съгласието си да заплати такса за оценка на кредитно досие, която е в размер на 22,50 лв., платима при подписване на договора, но страните са постигнали съгласие таксата да бъде включена в седмичните погасителни вноски с цел улеснение на кредитополучателя. Така таксата за оценка на досие е разделена на 60 броя равни вноски, всяка в размер на 0,38 лв., които са платими на падежните дати на погасителните вноски.

Също така, кредитодателят се е задължил да предоставя на кредитополучателя допълнителна услуга, изразяваща се в доставка на заемната сума в брой по неговото местоживееие и услуга по седмично С. на вноските по кредита също по местоживеенето на кредитополучателя, наречена в договора услуга „Кредит у дома“. Съгласно чл.25 от договора за кредит, кредитополучателят се съгласява, че сумата „Кредит у дома“ е допълнителна и по негово желание и се предоставя срещу такса. При тази услуга кредитът се предоставя на кредитополучателя в брой по неговото местоживееие и погасителните вноски се събират седмично също по местоживеенето му. С подписването на договора за кредит, кредитополучателят удостоверява, че разбира, че 30% от таксата е равна на разходите, свързани с организирането на допълнителната услуга „Кредит у дома“ и предоставянето на кредита в брой по местоживееие на кредитополучателя, както и че тази такса е дължима от кредитополучателя при подписването на договора, но се заплаща на равни вноски през периода на кредита за улеснение на кредитополучателя. В конкретния случай таксата „Кредит у дома“, която е дължима за предоставяне на кредита по местоживеенето на кредитополучателя, е в размер на 122,58 лв. и е разделена на 60 броя равни вноски, всяка в размер на 2,04 лв., които са платими на падежните дати на погасителните вноски. Останалата част от таксата „Кредит у дома“, която е в размер на 286,02 лв., е свързана с разходите на кредитодателя за С. на седмичните вноски в дома на кредитополучателя и е дължима през срока на кредита, като също е включена в седмичните вноски. Тази такса също е разделена на 60 броя равни вноски, всяка в размер на 4,77 лв., платими на падежните дати на погасителните вноски. Описаните такси „Кредит у дома“ са посочени като обща сума в буква „Д“ на първата страница на договора за

кредит, а именно: 408,60 лв.

Така общата сума, която кредитополучателят се е задължил да върне на кредитодателя при сключване на договора за кредит, е в размер на 969,86 лв., включваща: главница в размер на 450 лв., договорна лихва в размер на 88,76 лв., такса за оценка на досие в размер на 22,50 лв., такса услуга „Кредит у дома“ за предоставяне на кредита в брой по местоживее в размер на 122,58 лв. и такса услуга „Кредит у дома“ за С. на погасителните вноски по местоживее в размер на 286,02 лв. Съгласно клаузите на договора за кредит, общата дължима сума е платима на 60 броя равни седмични погасителни вноски, всяка в размер на 16,60 лева. В размера на вноската са включени: 8,98 лв.; вноски по такса за оценка на досие в размер на 0,438 лв., вноски по такса услуга „Кредит у дома“ за предоставяне на кредита в брой по местоживее на кредитополучателя в размер на 2,04 лв. и вноски по такса услуга „Кредит у дома“ за С. на погасителните вноски по местоживее на кредитополучателя в размер на 4,77 лв.

Крайният срок за издължаване на всички задължения по кредита е 01.06.2018 г. /дата на последна погасителна вноска/, предвид което вземанията, произтичащи от договора за кредит не са обявявани за предсрочно изискуеми.

Начислено е на Б. и обезщетение за забава върху дължимите суми в размер на законната лихва за забава, за периода от 09.06.2017 г. до датата на входиране на задължението в съда, общият размер на което е 50,12 лв.

Сумата, погасена до подаване на заявлението, е в размер на 138,74 лв., с която са погасени, както следва: такса услуга „Кредит у дома“ за предоставяне на кредита в брой по местоживее на кредитополучателя: 18,36 лв., такса услуга „Кредит у дома“ за С. на погасителните вноски по местоживее на кредитополучателя: 42,93 лв., такса за оценка на досие: 3,42 лв., договорна лихва: 23,08 лв., главница: 50,95 лв.

В съдебно заседание за ищеца, редовно призован, не се явява представител. Юр. В. Т. с писмена молба поддържа исковете и моли за уважаването им.

Ответницата С. С. Б., Ч. пълномощника си А. О., с писмен отговор по чл.131 ГПК оспорва исковете и моли да бъдат отхвърлени.

В отговора се твърди, че ответницата нито е подписала договора за кредит, нито имената и са изписани от нея.

При условията на евентуалност ответницата възразява, че договорът е недействителен на основание по чл.22 вр. чл.11, ал.1, т.9 ЗПК, тъй като не са посочени условията за прилагане на договорения лихвен процент. Не е посочен начинът на изчисление на възнаградителната лихва и как тя се разпределя във времето с изплащането на всяка една от месечните вноски посочени в погасителния план.

Също така се поддържа, че договорът е недействителен на основание по чл.22, вр. чл.11, ал.1, т. 10 ЗПК, тъй като липсва посочване в договора на

разходите, които са включени в общо дължимата сума. Съгласно §2 ДР ЗПК, тя се формира от аритметичния сбор на общия размер на кредита и общите разходи по кредита. Последните са нормативно дефинирани в §1 ДР ЗПК и представляват годишен процент на разходите (ГПР) (чл.19, ал.1 ЗПК). Съгласно разпоредбата на параграф 1, т. 2 ДР на ЗПК, общата сума, дължима от потребителя, е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя, а общ разход по кредита, според т. 1 ДР на ЗПК, са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит. В случая в позиция „В“ от договора е посочен годишен лихвен процент от 31,82%, а годишният процент на разходите на кредита е 48,10 %. Общата сума, дължима от заемателя, е 969,86 лв., включваща и възнаграждение за допълнителни услуги. Липсва обаче яснота относно конкретните параметри на общо дължимата сума. Не е ясно годишният процент на разходите дали включва и такса за допълнителна услуга или само изброените в позиция „Д“ разходи. Не става ясно разликата от 17,72 % между ГПР и лихвения процент по заема какви разходи на кредитора покрива.

Според ответницата, договорът е недействителен и защото не са посочени приложимият лихвен процент и условията за прилагането му. В случая в договора е посочено, че годишният лихвен процент е 31,82 %. Липсва обаче уговорка за условията за прилагането му. Липсва уточнение на базата, върху основа на която се начислява лихвеният процент-дали върху целия размер на кредита или върху остатъчната главница. Т. е., не става ясно как е разпределен лихвеният процент във времето - върху цялата дължима главница или е съобразно поетапното ѝ намаляване. Оттук не става ясно как е формирана възнаградителната лихва и защо възлиза на претендирания размер. Действително, при фиксирана лихва не се прилага изискването за предоставяне информация за последователността на разпределяне на вноските между различните неизплатени суми, но това изискване е относимо към чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК, а не към чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК, която разпоредба е нарушена. Ирелевантно е дали лихвеният процент е фиксиран или променлив, следва в договора за кредит да са посочени условията, /начините/ за прилагането му или поне от цялостното съдържание на договора и погасителния план към него да може непротиворечиво и без съмнение да се изведе какъв е начинът на начисляване на лихвения процент съобразно главницата по договора. Твърди се, че това изискване не е изпълнено от ищеца. В договора е посочен единствено размерът на лихвения процент. В този смисъл е налице нарушение на разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК, която е императивна.

Тъй като договорът за заем е недействителен на основание чл.22, вр. чл.11, ал.1, т.11 и т.20 ЗПК, ответницата поддържа, че дължи на осн.чл.23 ЗПК

само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита, тоест дължи само сумата, която е получила – 450 лева. Плащането, което ищецът признава в исковата молба от 138,74 лева, следва да се счита като частично погасяване на тази сума, поради което ищецът би могъл да претендира само разликата над 138,74 лева до 450 лева.

В съдебно заседание за ответницата С. Б., редовно призована, пълномощникът продължава да оспорва исковете.

Съдът установява следното:

Съгласно заключението по СГЕ на вещото лице Р. Г., неоспорено от страните и прието от съда, С. С. Б. не е изписвала подписа за „клиента” и подписа на „заявителя”, както и не е изписвала и ръкописния текст „С. С. Б.” върху оригиналите на трите представени за изследване документа, а именно – Договор за потребителски кредит, формуляр за кандидатстване и Стандартен европейски формуляр.

Във връзка с това заключение съдът указва на ответницата с разпореждане № 10732/16.09.2020 г. на осн.чл.176 ГПК, да се яви лично на съдебното заседание на 24.09.2020 г. и да отговори на въпросите: дали нейната дъщеря Анелия Б. е подписала за ответницата договора за кредит; дали и по какъв начин ответницата е усвоила главницата по договора за кредит в размер на 450 лв., дали е погасявала и ако - да, на кои дати и по какъв начин, част от задължението по договора в посочения от в.л. С. Щ. размер от 138,78 лв. С. Б. е предупредена, че, ако не се яви на съдебното заседание от 24.09.2020 г. и не отговори на така поставените въпроси, съдът може, на осн.чл.176, ал.3 ГПК, да приеме, че договорът за кредит е подписан за нея от дъщеря и Анелия Б., че е усвоила главницата по кредита от 450 лв. Ч. получаването и лично в брой по местоживеенето и, както и че е погасявала задълженията по него в посочения от ССЧЕ размер от 138,78 лв.

На съдебното заседание от 24.09.2020 г. Б. не се явява. Пълномощникът и представя Медицинско удостоверение от 23.09.2020 г., според което тя страда от „Рецидивиращо депресивно разстройство-сегашен епизод“ и е на медикаментозно лечение.

Липсата на оспорване на обстоятелството, че е получила 450 лв. в брой от ищеца в дома си именно по този договор/както и липсата на доказателства за обратното/ и че е направила плащания по него от общо 138,78 лв. за погасяване на задълженията си, установено и от приетото от съда заключение по счетоводната експертиза на вещото лице Щ., водят до извод, че, макар подписът върху договора и изписването на имената и да не са изпълнени от ответницата, договорът е валидно сключен.

Предвид задължението на съда по чл.7, ал.3 ГПК служебно да следи за наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител, какъвто е С. Б.; и направените при условията на евентуалност възражения в отговора на исковата молба, се налага извод, че исковете са основателни само

до размер на 311,22 лв. главница и законната лихва върху тях от подаване на заявлението до окончателното им изплащане. За остатъка от главницата и лихвите следва да се отхвърлят като неоснователни.

Това е така поради следното:

В б.„Г“ от договора е записано, че годишният процент на разходите е 48,10 %, в абсолютна стойност в лева възлиза на 111,96 лв., представляващи сбор от 22,50 лв. такса за оценка на досие по б.„Б“ и 88,76 лв. по б.„В“, които са абсолютната стойност в лева на фиксираната лихва, чийто размер е посочен да е 31,82 % годишно. Същевременно, по б.„Д“ е записано, че таксата за услугата „Кредит у дома“, която Б. била избрала да ползва доброволно, възлиза на 408,60 лв./ или само с 41,40 лв. по-малко от отпуснатия кредит от 450 лв., т.е., таксата е повече от 90 % от самия кредит/.

При изчисляване от съда Ч. Калкулатор.БГ на годишния процент на разходите, като се отчете изложеното в исковата молба, че плащането е на 60 седмични вноски по 16,16 лв., като главницата и лихвата се погасяват с 8,98 лв. от седмичната вноска, таксата от 22,50 лв. за оценка на досие се погасява с 0,38 лв. от седмичната вноска, а таксата от 408,60 лв. се погасява със 6,81 лв. от седмичната вноска, както и че Б. следва да върне общо 969,86 лв., се вижда, че годишният процент на разходите е над 283 %.

Наред с това, в договора не са посочени взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 от ЗПК начин. Това означава, че посоченият в б.„Д“ ГПР въобще не отговаря на действителния, т.е., не е посочен в договора годишен процент на разходите според изискването на чл.11, ал.1, т.10 във вр. с чл.19, ал. 1 ЗПК. Това прави договора недействителен на осн.чл.22 във вр. с чл.11, ал.1, т. 10 ЗПК, ето защо и на осн.чл.23 потребителят дължи само чистата стойност на кредита, без лихва или други разходи по кредита.

Също така, действителният ГПР многократно надвишава пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, поради което и на осн.чл.19, ал.5 във вр. с ал.4 ЗПК, клаузата за ГПР се явява нищожна.

Не е изпълнено и изискването по чл.11, ал.1, т.11 ЗПК, тъй като договорът не съдържа погасителен план с информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски. Информацията по б.„Е“ – „Й“ очевидно не представлява такъв погасителен план. Това също прави договора недействителен от гледище на чл.22 ЗПК.

Макар заявлението на ищеца да е отхвърлено за сумите за таксата от 22,50 лв. за оценка на досие и за 408,60 лв. такса за услугата „Кредит у дома“, следва да се посочи, че уговорката за размер от 408,60 лв. на таксата за т.нар. услуга „Кредит у дома“ е уговорка в огромна вреда на потребителя, драстично не отговаря на изискването за добросъвестност и води до

недопустимо неравновесие между правата и задълженията на кредитора и потребителя по смисъла на чл.143, ал.1 ЗЗП - размерът и надвишава 90 % от отпуснатата сума от 450 лв. на Б. и е само с 41,40 лв. по-малко от получените 450 лв., като не може да се приеме, че кредиторът е направил разходи, които да оправдаят 122,58 лв. за такова еднократно предаване и отделно цели 286,02 лв. за седмични посещения на кредитен консултант, който да приема от Б. седмичните погасителни вноски. Тази такса всъщност прикрива допълнителна печалба на кредитора, поради което може да се направи извод, че и възнаградителната лихва по договора също е много по-висока от записаната в него. Отделно, ако е такса за някаква твърдяна услуга, тя, както и другата такса – за оценка на досие, което се вижда да е само две и половина страници формуляр за кандидатстване за кредит, следва да намерят отражение в ГПР съгласно чл.19, ал.1 във вр. с §1, т.1 и т.2 ЗПК, което обаче не е направено и е довело до недействителност на договора, както се каза по-горе.

След като от Б. са платени общо 138,78 лв., както се признава от ищеца, те следва да се приспадат от чистата стойност на кредита от 450 лв., при което Б. остава да дължи на ищеца само 311,22 лв. главница и законната лихва върху тях от подаване на заявлението до окончателното им изплащане. Б. също така следва да бъде осъдена да плати на ищеца разноските в заповедното производство според уважената част от заявлението и от исковете в размер на 26,49 лв. В исковото производство тя дължи на „АСВ“ разноски също според уважената част от исковете в размер на 302,24 лв. /при прието от съда юр. възнаграждение за настоящото производство от 100 лв. по чл.25, ал.1 НЗПП/. Ищецът от своя страна дължи на ответницата разноски за възнаграждение по СГЕ според отхвърлената част от исковете в размер на 79,10 лв. След приспадане на двете суми остава Б. да дължи на ищеца разноски в исковото производство от 223,14 лв., които следва да бъде осъдена да му плати.

На осн.чл.38, ал.2 във вр. с ал.1, т.2 ЗАДв ищецът следва да бъде осъден да заплати на адвокат Мая О., която защитава ответницата безплатно като материално затруднено лице съгласно договора на л.53 от настоящото дело и л.17 от заповедното дело, възнаграждение от общо 350 лв.

По изложените съображения Маданският районен съд

Р Е Ш И :

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по реда на чл.422, ал.1 във вр. с чл.415, ал.1, т.1 ГПК, че съществуват вземанията на „ ЗА С. НА В. Е.-Г., ЕИК ***“, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „.....“ №.., О. сграда Лабиринт, .2, О. 4, спрямо С. С. Б., ЕГН *, с постоянен адрес: с.Е., общ.Р., за сумата от **311,22 лв.** /триста и единадесет лева и двадесет и две стотинки/ главница по Договор за потребителски кредит № 594808648/05.04.2017 г., сключен между „Провидент Файненшъл България“ ООД и С. С. Б., вземанията по който договор са цедирани на „Изи Асет Мениджмънт“ -Г. и на „ за С. на В.

Е.-Г., както и за **законната лихва** върху 311,22 лв., считано от подаване на заявлението на 09.12.2019 г. до окончателното им изплащане, за които суми е издадена в полза на „. за С. на В. заповед по чл.410 ГПК с № 176/10.12.2019 г. по ч.гр.дело № 417/2019 г. на Маданския районен съд.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователни исквете по чл.422, ал.1 във вр. с чл.415, ал.1, т.1 ГПК за признаване за установено, че съществуват вземанията на „. ЗА С. НА В. Е.-Г., ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „...” №..., О. сграда Лабиринт, .2, О. 4, спрямо С. С. Б., ЕГН *, с постоянен адрес: с.Е., общ.Р., за: разликата над 311,22 лв. до 399,05 лв. главница; изцяло за 65,68 лв. договорна лихва; както и изцяло за 50,12 лв. обезщетение за забава за периода 09.06.2017 г. – 09.12.2019 г., които вземания произтичат от Договор за потребителски кредит № 594808648/05.04.2017 г., сключен между „Провидент Файненшъл България” ООД и С. С. Б., за които суми е издадена в полза на „. за С. на В. заповед по чл.410 ГПК с № 176/10.12.2019 г. по ч.гр.дело № 417/2019 г. на Маданския районен съд.

ОСЪЖДА С. С. Б., ЕГН *, с постоянен адрес: с.Е., общ.Р. да заплати на „. ЗА С. НА В. Е.-Г., ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „....” №..., О. сграда Лабиринт, .2, О. 4, направените в заповедното производство разноси според уважената част от заявлението и исквете в размер на **26,49 лв.**/ двадесет и шест лева и четиридесет и девет стотинки/.

ОСЪЖДА С. С. Б., ЕГН *, с постоянен адрес: с.Е., общ.Р. да заплати на „. ЗА С. НА В. Е.-Г., ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „...” №..., О. сграда Лабиринт, .2, О. 4, направените в настоящото исково производство разноси по компенсация в размер на **223,14 лв.** /двеста двадесет и три лева и четиринадесет стотинки/.

ОСЪЖДА „. ЗА С. НА В. Е.-Г., ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „....” № .., О. сграда Лабиринт, .2, О. 4, да заплати на адвокат М. М. О., от Смолянската адвокатска колегия, ЕГН *, на осн.чл.38, ал.2 във вр. с ал.1, т.2 ЗАдв, възнаграждение от общо **350 лв.** /триста и петдесет лева/ за защита в настоящото исково и в заповедното производства.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Смолянския окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните Ч. техните пълномощници.

РАЙОНЕН СЪДИЯ: